

DELAVSKA POLITIKA

POLITIČEN DNEVNIK

Št. 30.

V Ljubljani, sobota 6. februarja 1926.

Leto I.

Izhaja vsak delavnik ob 11. dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Breg štev. 12./II.

Rokopisi se ne vračajo.

Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Uprava: Ljubljana, Breg 10-12. pritličje.

Ček, račun: 14.335. Reklamacije se ne frankirajo.

Naročnina za državo SHS znaša mesečno: v Ljubljani in po pošti 20—Din, po raznašalcih izven Ljubljane 22—Din, za inozemstvo mesečno 32—Din.

Malih oglasov, ki služijo v posredovalne in socialne namene delavstva ter nameščencev, stane vsaka beseda 50 para. Debelo tiskana beseda stane 1—Din. Malih oglasov trgovskega značaja, stane beseda 1—Din. V oglasnem delu stane petitna enostolpna vrsta 2-25 Din. Pri večjem številu objav popust.

Okrajne in krajevne konference.

Z ozirom na nastale razmere in na položaj v državi sklicujemo na 14. t. m. sledeče krajevne oz. okrajne konference: Ljubljana, Jesenice, Tržič, Kamnik, Celje, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Maribor, Prevalje, Ptuj. Povabljeni so zastopniki političnih, strokovnih, gospodarskih in kulturnih organizacij.

DNEVNI RED:

- izid volitev v Delavsko zbornico;
- starostno zavarovanje delavskega ljudstva;
- demontaža socialne politike;
- važnost delavskega tiska.

Centralni delavski svet.

Na delo!

Odločni, enodušni in požrtvovalni boj za Delavsko zbornico bo rodil mnoge razveseljive uspehe. Prvi in najizdatnejši uspeh bo gotovo ta, da bo visoko dvignil proletarsko borbena zavest ter znova utrdil delavske mase v prepričanju, da je le v skupni fronti, v skupnem boju rešitev in zmaga delavskega razreda. Velika in vzpodbujajoča je naša zmaga pri volitvah v Delavsko zbornico, vendar tej zmagi morajo slediti še druge — in zato ne sme biti med nami nikogar, ki bi se sedaj zazibal v brezskrbnost in brezdelje.

Nasprotno.

Niti za trenotek ne sme počivati in mirovati delavsko gibanje. Dnevni boji se morajo dnevno nadaljevati, dnevne težave se morajo sproti premagovati.

Zato bo uspeh volitev za Delavsko zbornico le vzpodbudil, le podžgal napadalno in zavojevalno fronto delavskega razreda.

Vse polno je nalog, vse polno je nerešenih zahtev. Brezdušna reakcija vztrajno in dosledno krči pravice in slabi življenjske pogoje delavskega razreda. Gospodarska kriza z brezposelnostjo, skrajšanim delovnikom, neplačanimi dopusti, upropašča delavske družine in delavska življenja.

Zato velja prva naša bojna napoved: vsi proti izkoriščanju delavstva in upropaščanju delavskih družin.

Prav tako se moramo n. pr. zavesti, da je sicer starostno zavarovanje

vanje trenutno odloženo in odloženo, da se bo pa moralo vendar prej ali slej izvesti. In kar velja za starostno zavarovanje, velja za zavarovanje brezposelnih in onemoglih. Delavci ne sme več umirati in pogrinjati po kozolcih in škodnjih, ne sme več dočakati smrti v občinskem zaporu! S svojim težkim delom si je zaslužil človeško življenje tudi v starosti in onemoglosti.

Že izvedba teh naših zahtev zahteva najodločnejšega boja in enotnega, požrtvovalnega napora.

Pa ni le to. Boj bodočih dni, boj bodočih let mora biti organiziran, mora biti duševno in idejno pripravljen in bojni načrt do popolnosti izdelan. V boju samem bomo zato propagirali organizacijsko misel, propagirali idejo in revolucionarni pomen razrednih organizacij. Sproti in smotreno bomo gradili naše organizacije, da bodo mogle z uspehom voditi borbo tudi za vse druge gospodarske, politične in kulturne potrebe in cilje proletarijata, da bodo mogle delati na porazu kapitalizma in uresničenju socializma.

V tem boju za svoje bližnje in daljne težnje pa se bomo tudi posluževali svojega najboljšega orožja, svojega tiska. Da bo na ta naš tisk zadoščal vsem zahtevam, da bo lahko učinkovit in uvaževan glasnik zatiranih in izkoriščanih, moramo skrbeti, da ga povsod razširimo, da mu zagotovimo obstoj in vpliv, moramo napeti svoje moči, da zanesemo v delavske domove delavsko časopisje. To je tudi ena najnujnejših nalog našega delavstva v sedanjem, mnogo obetajočem času delavskega prebujenja in združenja.

Za socialne in politične pravice delavskega razreda, za starostno in onemoglostno zavarovanje, za delavski tisk, proti izkoriščanju in reakciji, proti kapitalizmu, za socializem, za močne delavske organizacije, za jako razredno in duševno zavest delavstva — to so parole, s katerimi mora sedaj proletarijat složno in navdušeno na delo. S temi parolami mora delavstvo enotno v boj — uspeh ne bo izostal. Zmagi v Delavski zbornici morajo slediti druge zmage. Da začnemo s pozitivnim delom tudi v tej vsestransko organizatorični smeri, so naše organizacije sklicale za prihodnje nedeljo shode in konference.

Na delo!

GOSPODARSKI BOJKOT ITALIJE

Dunaj, 6. febr. Vsled protinemških odredb, ki jih je ukrenila italijanska vlada v južnem Tirolskem, so pokrenili nemški in avstrijski krogi vehementno agitacijo za gospodarski bojkot Italije. Na mnogih protestnih zborovanjih, ki jih prirejajo nacionalistična društva, so sklenili bojkot, od trgovskih zbornic zahtevajo, da morajo pozvati trgovce, da se izogibajo italijanskega blaga. Po izložitvenih oknih posameznih trgovin že vise tablice z napis: tukaj se ne prodaja italijansko blago. Vsi pa dvomijo, da bodo Dunajčani v tem boju vztrajali.

Pašiču ne gre izpod rok.

Belgrad, 6. febr. V boju proti radikalno-radičevski koaliciji nastopajo v popolnem soglasju samo trije, in sicer Pašič, Maksimović in Simonović. Ostali radikalni ministri se zadržijo v boju proti radičevcem povsem pasivno, da, oni so pričeli napadati celo njihovega ministra Stojadinovića. Stojadinoviću odrekajo sedaj celo njegovi ministrski kolegi vsako kvalifikacijo za finančnega ministra in zahtevajo, da odstopi takoj po povratku.

V razpletanju medsebojnih vladnih intrig je zato, ker se radikalni klub prereka med seboj, nastal va-

žen preokret. Po energičnem Simonovićevem nastopu je bilo pričakovati, da bodo radikali stavili radičevcem takoj ultimativne zahteve. Danes pa sta bila sicer Pašič in Maksimović v avdijenci pri kralju, kljub temu pa se ni izpremenilo ničesar, da, govore celo, da je tudi zadnja Pašičeva avdijenca bistveno poslabšala baš Pašičeve načrte.

Radič se lepo sprehaja po Dubrovniku, pravi celo, da bo šele v nedeljo odpotoval v Zagreb. Zdi se, da ima on zagotovilo z najvišje strani, da bo sedanja koalicija še nadalje obstala.

Konferenca male antante.

Belgrad, 6. febr. Kljub temu, da je že izgledalo, da se zastopniki male antante ne bodo skoro sestali k skupni konferenci, so vendar sedaj po daljših razpravljanih med našo in češko državo objavili, da se bo vršila konferenca definitivno 10. februarja v Temešvaru.

Zanimiva je okolnost, da bo po sedanjem načrtu trajala konferenca samo en dan. Zato bo ta konferenca le bolj prigodnega pomena, da, zatrjuje se celo, da bo trajala samo en dan ravno zato, ker bi vsako globlje in podrobnejše razpravljanje perečih in nerešenih zunanje-

političnih vprašanj le poglobilo medsebojna nasprotja.

O dnevnem redu zagotavljajo, da se o priznanju Rusije ne bo razpravljalo in tudi madžarska afera ne bo tvorila glavne razpravne snovi. V zunanjem svetu se Temešvarska konferenca niti ne omenja in evropska politična javnost ne pripisuje sedanjim enodnevnim konferencam nobene važnosti.

Zanimivo je le še, da bi se morala vršiti konferenca na jugoslovanskem ozemlju, zadnji trenotek pa so jo preložili v Temešvar.

Češka jezikovna naredba.

Praga, 6. febr. Češka vlada je izdala končno izvršilno naredbo k takozvanemu jezikovnemu zakonu iz leta 1920. Po svoji vsebini je ta naredba v pogledu nasilnega čehiziranja presenetila tudi najbolj črnogledne in pesimistične kroge. Po tej famozni naredbi bodo narodne manjšine brez vsakega najmanjšega orožja napram oblastvom. Vsaj izvršilna naredba v mnogem oziru postruže dosedanje prakso tako v pogledu uporabljanja nečeškega jezika pri sodiščih in državnih uradih. Z brezprimerno strogostjo pa bo mo-

gla češka vlada sedaj izvesti diskvalifikacijo vseh nemških uradnikov. Vlada ima sedaj možnost, da odslovi poslednjega nemškega uradnika. Naredba sama pa tudi težko krši samoupravne pravice občin in občinskih zastopov. Zadnji župan mora biti več češkemu jeziku, sicer je za župansko mesto neprimeren.

Skratka: izvršilna naredba v sedanjih obliki ima vse znake češke sovražnosti in nespravljalivosti. Te naredbe zato tudi nista podpisala socialistična ministra dr. Winter in Bechyne.

MEDNARODNA KOVINARSKA ORGANIZACIJA.

Praga, 6. febr. Včeraj se je začela konferenca kovinarske internacionalne. Konferenca se bo bavila v prvi vrsti s splošnim stanjem kovinarske industrije, posebej pa se bo bavila tudi še s taktičnimi merami z ozirom na pripravljeni evropski železni kartel. Na pobudo kovinarske internacionalne bo pretresala konferenca tudi ureditev odnošajev med nemško in češko kovinarsko centralo. Konferenci prisostvujejo predvsem s. Domes iz Dunaja, tajnik internacionalne s. Ilg, francoske kovinarje pa zastopa s. Labé.

MIROLJUBNI MUSSOLINI.

Pariz, 6. febr. Pariški korespondent „New York Herald“ se je nahajal dalj časa na študijskem potovanju po Italiji. Iz njegovih poročil je predvsem zanimiv oni del, ki govori o pospešenem italijanskem oboroževanju v zrakoplovstvu in mor-

narstvu. Tako namerava Italija tekom prihodnjih štirih let zgraditi tri tisoč zrakoplovov. Italijanski proračun za zračno plovbo že nadkriljuje proračun ameriških držav. Ravno tako pa pripravlja veliko reorganizacijo mornarstva, čeprav obsega celotno mornarstvo že sedaj 271.000 ton prostornine. V pihoti pa bo poklicala Italija tekom marca okoli 200.000 rekrutov. Fašistovska milica pa šteje 350.000 dobro oboroženih in preskrbljenih mož.

MEDNARODNA RUDARSKA ZVEZA.

Bern, 6. febr. Izvršilni odbor mednarodne rudarske zveze je imel pretečeni teden v Ženevi sejo. Na tej seji so določili dnevni red za kongres, ki se bo vršil v avgustu v Krakovu. Kongres bo obravnaval predvsem sledeča vprašanja: nacionalizacija rudnikov, osemurni delovnik, obratne nezgode, pokojnine, preizkušnja rezultatov o mednarodnih delovnih odnošajih v rudarstvu.

Borza.

Curih. Beograd 9.145 (9.145, Budimpešta 72.60, Berlin 123.50, Italija 20.88, London 25.2475, Newyork 519, aPriz 19.46, Praga 15.355, Dunaj 73.05, Bukarešt 2.255, Sofija 3.60.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.495, Kodanj 175.165, London 34.51, Milan 28.53, Newyork 709—711, Pariz 26.09, Varšava 97.35. Valute: dolarji 708.25—712.25, angleški funt 34.62, lira 28.216, dinar 12.475, češkoslovaška krona 20.91.

Praga. Devize: Lira 136.30, Zagreb 59.75, Pariz 127.05, London 164.125, Newyork 23.70.

Nacionalizem in Slovenci.

Nacionalizem je plod romantike in romantika je klic po obnovitvi srednjeveškega mysticizma. Nacionalizem je pri Slovencih pravzaprav še jako mlada vzgibanost in nima v svojem bistvu prav nič slovenskega, to pa zato, ker nacionalizem v svoji mentaliteti ne vsebuje samoniklih korenin, ki bi utemeljevale njegov obstoj in pravico do obstoja. Nacionalizem po svojem početku in po svojem namenu in pomenu je samo spremljevalna vmesna fraza celokupnega razvoja človeštva in je pri celotnem razvoju bolj ovirajoča kot pa gibalna sila razvoja. Kajti, nacionalizem je po gledanju in po vrednotenju zaokrenjen vase, je prepojen z egoizmom in je v egoizmu njegovo izhodišče in njegov začetek. Za človeštvo nacionalizem nikoli ni dosti pomenil in v nacionalizmu se ni razvilo nikdar kakih izrazitih in pomembnih moči, ki bi dale človeštvu in vesoljstvu svojega izraza, svoje besede in oznake, ležeče in skladajoče se s harmonijo enotnostne ideje.

Vsaka šibka država, vsak šibak narod, ki si ne more ustvariti trdnega obstoja se oprijemlje nacionalizma in hoče v nacionalizmu okrepiti svoje poslaništvo.

Človek je po svoji naravi družabno bitje in kot tak nujno navezan na sočloveka; človek je posamično samo delce celokupnega ustroja človeštva. V večjem obsegu velja to i za narod. Interes človeka in naroda je, okleniti se skupnega delovanja in valovanja, pa bi bilo to v mišljenjski ali pa delovni materialni sili. Dobrine sveta se ceni po primerjanju koristi za človečanstvo, veličino človeka razumevamo v pojmovanju obsežnosti svojstev in duševnih utripov vsega človeštva.

Nacionalizem sam zase je negacija skupnosti, je negacija postanka, je samo konstatacija sodobnih priložnosti koristi brez vpogleda v razvoj in brez razgleda v zgodovino.

Nacionalizem je kulturni anahronizem, ki pozablja na končni namen človeka, ki pozablja na skupno utripanje želja in stremeljenj ljudi, borečih se na tem ali onem kontinentu za bič in kruh.

Pri nas so vse stranke vsaj deloma gojile nacionalizem; klerikaleci bolj prikrito, pa očitno oportunistično, ker njihova težnja po »enem hlevu in enem pastirju« je v bistvu anacionalistična. Liberalci pa očitno, skoro zaleteno, to pa zato, ker se je smer liberalizma razvijala v tako čudni luči in v taki idejni omejenosti, da je bil nacionalizem nekaka oporna točka in opravičenostno izhodišče za njegove zablude.

Današnji dan, ko so prometna sredstva dosegla skoro vso dosegljivo višino, da nas lahko spajajo z vsemi deli sveta, današnji dan, ko ni več kitajskega zidu in ko pri izražanju svojih želja človek lahko govori v tem ali onem jeziku, in ko ni več kurioznih zaprek v proučevanju težav in borb sočloveka, je nacionalizem nepo-

treben surogat, prazna navlaka, ki samo delno pokriva slabosti in bolezni naše politike in naših ozko omejenih stremeljenj.

Socializem, ki v svojem širokem vpogledu v človeštvo in v svojem pojmovanju koristi in težnjah sočloveka, najgloblje sega v plasti narodov in ljudi, je v svojem bistvu odrekel pravico in možnost obstoja nacionalizma, to pa zato, ker je socializem širil vrednost človeškega hotenja in dela na težnje in hotenje celokupnega človeštva.

Razkrinkane vojaške veličine.

Svetovna admiraliteta in generaliteta, ki je v svojem sistemu vojne tehnike in oboroževalne sile izzvala vojno in v svoji krvoločnosti žrtvovala Marso tolikanj žrtev, je danes razkrinkana in ji zgodovina piše svoje neizprosne komentarje. Srečni so bili pravzaprav oni, ki so pali, koliko je pa še žrtev, ki se danes bore z življenjem in življenjskimi zahtevami, ki zatirajo v sebi kali bolezni, ki se pehajo za kruhom po ulicah in ki v svoji borbi komaj preživljajo svojo družino hirajočo v lakoti in jetiki.

Če pomišljamo o vseh mogočih posledicah vojne, če pogledujemo vse mogoče žrtve, ki jih je največ doprinesla masa, o kateri trdi Ibsen, da ni jedro naroda, se moramo zdrzniti in jedro naroda, se moramo zdrzniti, ko vidimo, kakke duševne in moralne veličine so tvorile admiraliteto in generaliteto vojskujočih se sil.

Dobro se spominjamo, kako so vojaške oblasti zasledovale vse pojave, kolikanj težje za stremeljenjem po občenem miru, kako so oblasti obešale in zapirale vse pacifiste in jih označevale za izdajalce države in državnega sistema in reči moramo, da so pokret republikanizma in pacifizma znali nekaj časa zatirati. Toda nasilje — cela vojna je pač bila nasilje — je dočakalo svoj konec, ki se je zaključil v odkritju osebnostnih ambicij posameznih monarhov in njihovih privržencev in propagatorjev. Sedanja generacija, zlasti v Nemčiji, danes doživlja senzacije raznih svojih admiralov in generalov, ki so po svoji vzgoji in po svojem delu človeštvu hoteli »žrtvovati« človeštvo. Razna odkritja vseh čednih početij so danes dosegla svojo višino in nič ni čudnega, če se danes delavstvo oprijemlje idej, ki so povsem nasprotne idejam in težnjam mogotev, ki so vodili vojno in diktirali tisočem ter stremeli za težnjami, ki so bile nasprotne onim, ki jih je ustvarilo delo in trezno presojanje človeških stremeljenj in namenov.

Brbljavi Horthy in zviti Bethlen.

Diner-Denes, madžarski socialista in bivši minister Karolyjeve vlade, ki sedaj živi v Parizu je odgovoril na vprašanje, da-li je tudi Horthy kriv v ponarejevalni aferi: »Znano mi je iz

zanesljivega vira, da je bil Horthy informiran o načrtu, glasom katerega se pripravljala akcija za integriteto Madžarske, toda ne mislim, da je on začel ideje o falzificiranju novcev; morda mu niso niti povedali, da bodo ponarejali francoske bankovce. Horthy je klepetav in početniki te akcije so se bali njegove brbljavosti.«

Na vprašanje, kakšno ulogo je igral ministrski predsednik grof Bethlen je odgovoril Denes: »Smešno je, ako se hlini Bethlen, da ni ničesar vedel. Bethlen je kot pokojni Tisza, brez čigar znanja se v nobenem ministrstvu ni ničesar zgodilo. Ministrstva se gotovo niso stavila v službo te akcije, da ne bi tega vedel Bethlen. Bethlen je vmešan v to afero istotako kot ostala madžarska gospoda.«

Glede nadvojvode Albrechta je omenil Denes: »Dovolj je to, da je kompromitiran njegov osebni tajnik. Napačno pa bi bilo misliti, da je šlo za puč, ki naj dovede Albrechta na prestol. Vsa akcija je imela popolnoma vojaški značaj. Cilj ji je bil vojno z Jugoslavijo in Češkoslovaško.«

Albert Thomas v Belgradu.

Znani francoski socialista in sedanjí generalni ravnatelj mednarodnega delovnega urada v Ženevi, Albert Thomas je došel v Belgrad. Bil je že enkrat pri nas, in sicer 1. 1924. Njegov prihod v Belgrad je v zvezi z obljubami naše vlade, ki jih naša vlada še ni izpolnila, ker ni ratificirala sklepov konference mednarodnih konferenc dela (od teh zlasti sklepa washingtonske konference o osemurnem delavniku), ki jih mora vsaka država, ki je članica društva narodov ratificirati najkasneje v roku 18 mesecev, odkar jih je odobrila mednarodna konferenca.

Ker se baš sedaj pripravlja zakon o centralni upravi, v zmislu katerega naj se ukine ministrstvo za socialno politiko, je kakor nalašč, da prihaja Thomas v našo državo, da se na lieu mesta prepriča o razmerah v naši državi.

Po hoju v Del. zbornico.

»Slovence«, glasilo naših klerikalcev, je sicer znano po svoji brezobzirnosti in predrznosti ter po svoji brezmejni hinavščini. Vendar je treba od časa do časa pribiti nesramnosti klerikalnega glasila, da se ponovno ugotovi, da se nahaja to glasilo še vedno na isti nizki moralni stopnji.

V svoji 29. št. od petka se peča klerikalno glasilo znova z volitvami v Del. zbornico. Znova nesramno laže in podtika socializmom, da so vršili tudi pri teh volitvah nasilja, da so trgali voliteem glasovnice iz rok itd.

Cela poštena Ljubljana je mogla videti, kdo je bil pravzaprav nasilen. Sam »Slovenec« se je bahal, da so katoliške kuharice in služkinje v trumah šle »pogledat« pred lokale, koder je delavska ženska organizacija vabila delavska dekleta, služkinje in pomočnice, da se jim razloži pomen volitev v Delavsko zbornico. Pred temi lokali

so nahujskane ženske izvajale pravcato nasilje nad vsako ženo, ki se je namenila na te naše sestanke. Ponekod so udrle celo v lokal in tam razsajale, pikale, sikale, zabavljale in grozile. To nasilje so izvajale pod vodstvom klerikalnih agitatorjev, ki so storili vse, kar je le bilo mogoče, da odvrnejo delavke od naših lokalov.

Povsod so klerikaleci »delovali z vso vmeno«, z vso njim lastno »energijo«, z vso »pridnostjo«. Ozirati se moramo na današnje kritično gospodarsko stanje in zato ne priobčujemo posameznih slučajev, ker se zavedamo posledic, ki bi za dotične delavce nastale. Vendar se bo ob pravem času še o vsem govorilo. »Domoljub«, »Pravica«, »Straža«, »Socialna Misel«, na čelu jim »Slovence« — so bruhali dan na dan ogenj in žveplo na socialiste, predstavljali so jih kot največje zlo in najhujšo nevarnost, vse je tulilo in vpilo, lagalo, obrekovalo in natolcevalo... Da zakrijejo lastne nečednosti in lumparije, so kričali: socialisti terorizirajo, so nasilni, goljufajo. Interagirali so celo v Beogradu.

Hoteli so preplašiti delavsko javnost, uplivati na omahljivece, na one, ki imajo radi mir, obenem se pa v naprej zavarovati pred neugodnim uspehom, ki so ga pač pričakovali. Saj so se morali zavedati, da pošteno delavstvo ne more voliti klerikalnih priganjačev. Izjalovilo se jim je dvoje.

Zato besne še vedno. Naj le besnijo, lažejo in obrekujejo — vi, delavci pa spoznajte, da je klerikalizem največji nasprotnik zavednega delavca, in da je treba, da delavstvo v svojem osvobodilnem boju zastavi prav mnogo truda, da stre klerikalizem, ki je ogromna ovira našemu zmaganemu napredovanju.

Delavci vkup — pa naj klerikaleci, demokratje in radičevci klevetajo, kolikor hočejo. Ujedinjeni bomo zmagali.

Pravijo...

da je popis in podpis važna stvar v državni administraciji. Važno je, da zna popisati sebe, podpisati svoje ime državni uradnik. Pa, da ve minister ver v Belgradu, da ima kaplan pri Sv. Trojici črne oči, vroče srce, strastno ljubav in divjo kri, in da je še »kockar« po vrhu.

Zato se sedaj državno uradništvo popisuje na mile viže. Visokost, dolgost in velikost, posebni znaki in drugo. Celó več, kar vsebuje zmrcvarjeni »Viehpass«.

Poleg tega pa po dve fotografiji rabi od vsakega državnega upravnika. Da bodo potem po belgrajskih ministrstvih razobesili fotografije, na zadnji strani pa bo z odtisnjenim palcem narejeni podpis.

Fotografirali bodo debelost, okroglost, bledico, sestradanost. Prikazali pa ne bodo bede in revščine, dolgovi in skrbi, ker bo z boljšo kravato šel k fotografu državni uradnik.

Charles Dickens:

Božična pesem

30

v prozi.

Že na borzi je gledal za svojo osebo; a v njegovem običajnem kotu je stal nekdo drugi in v gneči pri vходу ni opazil nikogar sebi podobnega, dasi je kazala ura čas, ob kojem je bil navadno tam. Vendar ga je to malo presenetilo; kajti že dalj časa je mislil, kako izpremeni življenje, in se je tolažil upajoč, da gleda novorojene svoje sklepe uresničene.

Vsa mirna in temna stoji poleg njega prikazen z iztegnjeno roko. Ko se zdrami iz tega zamisljenega vrtanja, sklepa iz smeri roke in njegovega položaja napram sebi, da bulijo nevidne oči ravno vanj. Zdrzne se in mraz ga spreleti.

Zapustita prometni del mesta in prideta v zakotno predmestje, kjer Scrooge še nikoli ni bil, znane pa so mu tamkajšnje razmere in njegov slab glas. Ulice so umazane in ozke, prodajalne in hiše revne, ljudje polnagi, pijani, s ponošenimi čevlji, nesnažni. Tesne ulice, obokani prehodi bruhajo — liki same greznice — oblake smradu; blato in življenje na cestah; cel okraj diha zločin, umazanost in bedo.

Globoko v jami tega zloglasnega pribežališča stoji pod nizko segajočim pristreškom prodajalna, kjer je naprodaj železo, stare cunje, steklenice,

kosti in nesnažni odpadki. Odznotraj so nametani na tleh kupi zarjavelih ključev, žebeljev, verig, tečajev pri vratih, pil, tehtnic, uteži in raznovrstnega starega železa. Skrivnosti, ki bi jih želel razkriti malokdo, se koté in žde v grmadah ogabnih cap, grudah pokvarjene masti in grobeh kosti. Sredi blaga, s katerim trguje, sedi pri peči ogljenki, postavljeni iz starih opek, sivolas zločestnik, star nekako sedemdeset let; proti mrzlemu zunanjemu zraku se je zavaroval z umazaninim zastorom iz vseh mogočih cunj, obešenih na vrvico in vleče pipo v vsej udobnosti mirnega zatišja.

Scrooge in prikazen stopita pred tega moža, ravno ko se priplazi v prodajalno žena s težkim zvežnjem. Jedva je vstopila prva, pride spet žena s podobnim bremenom in koj za njo mož v obleki črni obleki, ki se ob pogledu na nju nič manj ne prestraši, kakor obe ženi, ko se spoznata. Po nekaj trenotkih nemega začudenja, v čemer se jim stavec s pipo pridruži, bušijo vsi trije v smeh.

„Najprej umivalka!“ vzklikne žena, ki je vstopila prva. Potem perica in nato sluga grobarja, vsak zase! Glej, stari Joe, tako naključje! Če se nisimo srečali tu vsi trije, ne da bi nameravali!

„Niste se mogli srečati na boljšem kraju,“ dé stari Joe in vzame pipo iz ust. „Pridite v sprejemnico; vi imate tam že dolgo državljansko pravico, kakor veste; in ostala dva tudi nista tujca.

Čakajte, da zaprem vrata prodajalne. Kakšno škripanje! Ni ga tako rjastega kosa kovine tu kakor so tečaji vrat, in ni jih tko starih kosti, kot so moje. Ha, ha! Mi smo za svoj poklic! Dobro pristojimo drug drugemu. Pojdite v sprejemnico! Pojdite v sprejemnico!

Sprejemnica je prostor za pregrinjalom iz cunj. Starec zgrne žerjavico z bivšim drogrom za preproge, osnaži okajeno svetiljko (bila je noč) s cevko svoje pipe, ki jo vtakne spet v usta.

Medtem vrže žena, ki je že govorila, zveženj na tla, sede oblastno na stol, prekriža kolence na kolenih in meri ostala dva čim najbolj predrzno in izzivajoče.

„Kakšna razlika, kakšna je razlika, gospa Dilberjeva?“ vpraša žena.

„Vsakdo ima pravico, skrbeti zase. On je skrbel vedno!“

„Res!“ prikima perica. „Nihče bolj od njega.“ „Ne strmite torej, kakor bi vas bilo strah, žena; kdo je pametnejši? Si menda vendar ne bomo med seboj izpraskali oči?“

„Ne, ne!“ pravita gospa Dilberjeva in mož obenem. „Upajmo, da ne!“

„Dobro torej!“ vzklikne žena. „Dosti je to. Kdo je na škodi radi izgube teh-le stvari? Mrtvec menda ne?“

„Res ne,“ dé gospa Dilberjeva smeje se.

(Datje prik.)

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama.

Začetek ob 20. uri.

6. februarja, sobota ob 15. pop.: »Za narodov blagor«, dijaška predstava po znižanih cenah. Izv.

Nedelja, 7.: ob 15.: »Druga mladost«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ob 20.: »Obt gospe Warrenove«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Ponedeljek, 8.: »Naša kri«. A.

Opera.

Začetek ob pol 20. uri.

6. februarja, sobota: »Srce iz lecta, Poziv na ples, Capriccio espagnole«. Red C.

Nedelja, 7.: ob 15.: »Manon«. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Ponedeljek, 8.: Zaprto.

Na dijaško proslavo spomina 50-letnice rojstva Ivana Cankarja, ki bo v ljubljanski dramati v soboto, dne 6. februarja ob treh popoldne, opozarjamo vse častitelje slavnega pokojnika. Pred predstavo bo govoril o Cankarju pisatelj Fran Albercht. Na to bo vpriporjena komedija »Za narodov blagor«. Cene so znižane.

Prihodnja premijera v ljubljanski dramati bo znanega ameriškega pisatelja in človekoljuba O. Neilla drama »Ana Christie«. Naslovno vlogo igra ga. Nablocka, njenega ljubimca g. Levar, njenega očeta g. Cesar. Režijo vodi direktor drame g. Golia.

Nedelja v ljubljanskem Narodnem gledališču. V nedeljo dne 7. t. m., priredi ljubljanska drama dve predstavi in sicer popoldne ob treh češkega avtorja Scheinpfluga zelo zabavno, na temo pomlajevanja ljudi spisano veseloigro »Druga mladost« z Medvedovo, Nablocko, Rogozovo, Juvanovo, Rogozom, Pečkom in Gregorinom v glavnih vlogah, zvečer ob osmih pa angleškega komedijografa Shawa duhovito in učinkovito igro »Obt gospe Warrenove« z Nablocko v naslovni vlogi. V operi bodo peli ob treh popoldne Massenetovo opero »Manon« z Lovsetovo, Banovcem, Betettom in Mitrovičem v glavnih vlogah. Vse tri predstave so ljudske in veljajo za nje znižane cene.

V Londonu je ta teden umrl romanopisec in esejist W. L. George, star šele 44 let. Od njegovih del poznamo romane »Caliban«, »Izrael Kalieh« itd. Ni pa se bavil samo s pripovedništvom; udeleževal se je tudi kot dramatik. Mnogo je pisal o narodnem gospodarstvu ter celo o politiki.

Spored koncerta francoske čelistke Juliette Alvin. Brevall: Sonata za čelo in klavir v treh stavkih. Bach: Suita v g-duru za čelo solo v 6 stavkih. Debussy: Sonata v dveh stavkih za čelo in klavir. Lalo: Intermezzo. Faure: Elegija, Couperin. Salmon: Les Cherubins. Schumann: La Source (Studeneč). Na klavirju spremlja umetnica kons. prof. Janko Ravnik. Koncert se vrši v ponedeljek dne 8. t. m. v Filharmonični dvorani, začetek točno ob 20. uri zvečer. Predprodaja vstopnic v Matici knjigarni. Cene navadne kakor pri vseh komornih koncertih.

ŽIKA

je najboljša žitna kava!

Ne samo za gospodo, tudi za delavce je treba razvedrila.

Ze davno se je pojavila tudi med preprostim ljudstvom želja živeti v prosti naravi. Dočim si je gospoda ustanavljala lepe parke, je bilo kmetiško prebivalstvo pač srečno s svojimi gozdovi, dočim meščani niso mogli uživati zdravega podeželskega zraka. Športa se morajo za sedaj žalibog udeleževati le gotovi premožnejši sloji.

Kdo pa potrebuje več zraka od delavca, ki gara ves dan v tvornici ali delavnici?

Tudi proletarec si želi lepote. Zato hrepeni po nečem lepim, nečem vzvišenim. In to vzvišenost najdemo v naravi.

Vsak moderen človek gleda na predmet, ki ga uporablja, — da-li je tudi lep in umetniško oblikovan. To je tudi delavcu potrebno! Saj je užival isto izobrazbo kot njegovi meščanski sotrpini.

Zato nameravajo na Dunaju prirediti takozvane »male parke«, ki bodo služili predvsem delavstvu, da si odpo more po svojem trudapolnem delu in da da tudi svoji družini priliko, da se razvedri v prosti naravi.

»Mali park« naj bo nekaki kulturni centrum delavskega ljudstva, ki naj posreduje duševno sodruže in nudi zaščito vsem nanovo porojenim duhovnim strujam.

Delo in duševno razvedrilo bosta nudili neumornemu delavstvu popolno zadoščenje. Obenem bosta torišče nove proletarske kulture.

Križem sveta.

Vse leto sami potresi. Pred kratkim v Sloveniji, potem v Angliji, nato v Franciji, sedaj pa v Angori. Okoli Angore so se vršili strahoviti potresi, ki so porušili več vasi. Potres ni prizanesel niti Angori sami in je tam razdril nekaj najlepših stavb.

Oče špiritizma Swendeborg se je rodil 29. januarja 1788. Do svojega petinpetdesetega leta se je bavil z znanostjo o prirodi, zadnjih svojih petindvajset let pa je posvetil okulističnim preizkušnjam. Za njim je Kant eksperimentiral glede odnošajev med realnostjo in gledanjem v »drugi« svet.

Koliko ljudi premore naša zemlja. Učenjaki se že dalje časa bavijo s vprašanjem, koliko pravzaprav znaša prebivalstvo zemlje. Nemški učenjak vitez Fichs je l. 1898. naračunal, da nas je na zemlji okoli devet tisočev milijonov, kar pa je vsekakor pogršeno, zakaj človeštva je mnogo manj. Število ljudi znaša sedaj kvečjemu 2000 milijonov.

Amerika bi zopet rada pila. Nadzornik »Treznostne družbe« je potoval po Zedinjenih državah in je po svojih opazovanjih prišel do mnenja, da morale ni možno vzdržati ali vzpostaviti potem zakonov, ker to je stvar človeka samega. Od dvajsettisoč članov te družbe se je na njeno vprašanje pretežna večina izjavila za izpremembo prohibicijskega zakona.

Ruski protest na Dunaju. Brezžični brzojav nam naznanja, da je Rusija najodločneje protestirala proti onima dvema Rusoma, ki sta nameravala ubiti sovjetskega poslanika na Dunaju.

V Moskvi je izbruhnila takozvana spalna bolezen (encephalitis), ki jo imenujejo tudi »beri-beri«. Zdravniki si o tej bolezni še niso na jasnem, ker še niso odkrili, kakšen bacil povzroča to bolezen. Ugotovljeno je le, da je bolezen kužna.

Ljudožrstvo. Sveti Hieronim nam pripoveduje, da so se v njegovih časih (l. 420.) nahajali v Galiji še ljudžreči. V svojem spisu proti Jovianu piše: »Kaj naj rečem o drugih ljudstvih, ko sem sam kot mladenič videl v Galiji Atikote, ki so jedli človeško meso. Rezali so ženskam in otrokom prsi in zadnjice ter se z njimi gostili.

Reklame

ne potrebuje

O. Bernatovič

ker se blago radi svoje kvalite in cene samo priporoča 83

Milica in Tonček,
Izpraznila sta lonček.
Srečna sta oba sedaj
Saj je bil to »Buddha čaj!« 75

Dnevne novice.

Nov bacil. — Za jetiko, ošpice, kolike že poznajo bacil in poznajo zdravila. Sedaj pa je v vrsto nepoznanih bacilov za rak in druge take smrtne bolezni prišel še čisto nov političen bacil: bacilus narodno - socialističen. Njegov vpliv se kaže v stalnem hiranju, propadanju političnega organizma, nevzdržnem zastupljenju političnega ozračja. Znanstveniki so študirali in proučavali učinek tega bacila na političnih kosteh samostojno-demokratske stranke. Posebno hud učinek je pokazal ta bacil na celjskem občinskem svetu, ki ga je mogel umiriti šele ogenj, prav tako nepričakovane kvarne posledice pa je vsled tega bacila utrpela demokratska neodvisna delavska lista. Profilaktično zdravljenje je zelo drago in je stalo demokratsko stranko že doslej veliko denarja in veliko skrbi.

Med najbolj vestne čitatelje »Del. Politike« spada nedvomno dnevna slovensko poslabšana »Merkurjeva« izdaja »Zagreber Tagblatt«. Prav je, da gospodje tako pridno bero naš list. Se bodo vsaj nekaj naučili. In tudi to jim pojde menda počasi v glavo, da imamo socialisti svoje najrazličnejše mednarodne zveze in da sprejema tudi »Arbeiterzeitung« svoje vesti od centralnega socialističnega korespondenčnega biroja, ki pošilja svoja poročila vsem socialističnim novinarjem.

Kdo bo stopil mesarjem na prste? Tržno nadzorstvo ljubljansko je skušalo doseči znižanje mlečnih cen. Dasi pa v tem pogledu ni doseglo prav nobenega uspeha, se nam zdi, da je bila ta časopisna polemika tržnega nadzorstva z mlekarskimi špekulanti tako »naporna«, da sedaj počiva vsakršno iniciativno delo na ljubljanskem trgu v pogledu pobijanja draginje. Kaj čuda, če žanjejo zato v tem času mesarji naravnost bajne in velikanske dobičke. Toda: nihče se ne zmeni za to, in nikogar ni, ki bi stopil ljubljanskim mesarjem na prste. Delavske družine si ne morejo privoščiti mesne, tečne hrane ravno zato, ker prosto in nekaznovano določajo mesarji ceno mesu in mesnim izdelkom. Seveda tudi ljubljanskim mesarjem ne bodo zrastle vrhovi do nebes. Naša skrb bo, da bodo mesne cene tudi za delavske in uradniške družine dosegljive. Delavec rabi mesno hrano, delavec zasluži dobro in tečno hrano. —

Ljudska visoka šola. — Predavanja g. Podbevška, ki bi se moralo vršiti v nedeljo 7. t. m., odpade, ker je univerzitetna uprava odpovedala sklicateljem dvorano. Ker je pa bilo vodstvo Ljudske visoke šole o tem sklepu univerzitetne uprave prepozno obveščeno, ni moglo preskrbeti pravočasno drugo, za predavanje primerno dvorano. — Prihodnje predavanje se bo zato vršilo v nedeljo 14. t. m.

Javno vprašanje. Pod tem naslovom smo v števil. 19 z dne 21. jan. objavili vest, da je tehnični ravnatelj Narodne tiskarne zagrozil osebju te tiskarne, da bo odpušeno, ako ne voli »Neodvisne liste« pri volitvah v Del. zbornico. Prepričali smo se, da smo bili napačno informirani, kar lojalno objavljamo, s čemer popravljamo storjeno napako, katero obžalujemo in za katero radi volje dajemo gospodu Jezuškmu zadoščenje.

Trboveljski premog. Te dni se vrše velike konference na eni strani med Zbornico za trgovino, obrt in industrijo, Upravo Ljubljanske Borze in Trboveljsko družbo; na drugi strani pa med Trboveljsko družbo in gotovimi ljudmi, ki hočejo imeti monopol za prodajo premoga. Mislimo, da je ta zadeva tako velike važnosti, da bi bila dolžnost merodajnih faktorjev obvestiti publiko o tej zadevi! Pričakujemo zato jasnega in točnega odgovora, to pa tembolj, ker se zopet resno bojimo, da bo prišel slovenski premog, produkt naše zemlje in tisočev naših žuljav delavskih rok v neusmiljeno eksploatacijo »slovenskih« in hrvaških čifutov! Svarimo pred tem ponovnim eksperimentom, in opozarjamo Trboveljsko družbo, da bo v tem vprašanju izsililo odgovor tudi naše delavstvo!

Ljubljanske ulice so blatne in v nakopičenosti blata se prerivajo vozniki, gospodinje in dijaki. Jutranje ure nu-

dijo največ življenja, pestrega in živahnega, vsakomur se mudi: ženi na trg, dijaku v šolo, uradniku v urad. Izza vrat gostiln gledajo zaspane natakarice, kavarne so v jutranjem razpoloženju zameglene ter združujejo samo ali zakasnele goste, ali zaspane popotnike. Ljubljana je pač v predpustnem razpoloženju: plesi, maskarade so njena deviza in najsolidnejši ljudje prekoračijo radi svoje samostojne zapovedi. Zdi se nam da so prireditve precej klaverne, to pa zato, ker gospodari suša in gospodari kriza. Kriza in blato, to sta značilna oznaka sedanje Ljubljane.

Državna borza dela v Ljubljani. V času od 17. do 23. jan. 1926. je bilo v Državni borzi dela razpisanih 143 prostih mest. 214 oseb je iskalo dela, v 143 slučajih je borza posredovala z uspehom in 12 oseb je odpotovalo. Od 1. jan. do 23. jan. 1926. je bilo skupaj razpisanih 301 prostih mest, 486 oseb je iskalo dela, v 276 slučajih je borza posredovala z uspehom in 64 oseb je odpotovalo.

Poštna tatvine se v naši državi nepretrgoma širijo in večajo. Če jih ne beležimo v Ljubljani, jih beležimo v Belgradu; zadnjo večjo poštno tatvino je izvršil poštni sprevidnik, ki je nepaženo odnesel 96.000 Din. Z denarjem ni imel sreče, ker je bil takoj po tatvini že aretiran.

Radiču slaba prede, prenehati je moral s svojim dnevnikom »Narodni Glas«, ki je izhajal komaj štiri mesece.

Potres v Angori, ki je bil tako silen, je razrušil več vasi. Človeških žrtev še niso ugotovili.

Ker mu zdravstveni načelnik ni hotel izplačati selitvenih stroškov, radi česar je prišel državni uradnik v težak gmotni položaj, je Joso Damjanović iz obupa izpil steklenico lizola in v težkih mukah umrl.

Samomor dijakinje. Pred dvema dnevoma so našli na progi Beograd-Zemun razmesarjeno truplo slušateljice belgrajske univerze Drage Živanović. Domnevajo, da je šla v smrt iz obupa.

Lov za divjimi lovci ni vedno uspešen, dostikrat je celo usoden. Pred dnevi je lovec M. streljal za divjimi lovci, pa pri tem smrtno zadel svojega tovariša.

Dragocene gosli so bile ukradene violiništu Mijo Bugaru. Počival je na klopi in tam tudi zaspal in v omotici spanja mu je nekdo ukradel gosli, vredne 20.000 Din.

Pretep pri kolu se je razvil v vasi Jelovar v sredini Srbije. Pri pretepu sta obležala dva mrtva, več jih je bilo ranjenih.

Pijan narednik je ubil steklarja Todora Janića. Janić se je vračal iz gostilne, kjer je imel srečo pri kartah, na cesti se je pa sporekel z nekim narednikom. Ta ga je napadal s sabljo in ga do dobra obdelal.

Pri skoku iz vlaka v najhujšem diru se je ubil na progi Knjaževac-Resnik neki kmet. Potniki so ustavili vlak, pomoč pa je bila že prepozna.

Nesreča. V Celju se je težko ponesrečil delavec Albert Pečenko. Povzpeti se je hotel po lestvi navzgor, pa se mu je zlomil klin, da je padel na tlak in se težko poškodoval.

Spreten »trgovce« je vsekakor g. V. Trgovski posli so ga zadnjič zanesli tudi v Skofjo Loko in sicer k trgovcu Kovaču. Tam je mešetaril in mešetaril in med spretnim trgovskim prerokanjem na čudovit način zmaknil trgovcu 58 bankovcev po 100 dinarjev. Vsekakor dobra trgovina če ga oblasti ne zaslede. »Trgovce« je namreč znal spretno ubežati.

Prireditve.

Podružnica »Svobode« v Sp. Šiški priredi v Zadržnem domu danes dne 6. februarja t. l. predavanje o temi: »Izobrazba delavstva«. Predava sohr. dr. Tuma. Začetek ob 19. uri. Dne 13. febr. se pa vrši občni zbor podružnice Vabljeni vsi člani.

Veliki pustni korzo v orientalski noči in »Slavčeva« maskerada se bo vršila na pustno nedeljo, 14. febr. v veliki dvorani hotela »Union«. Pisane dekoracije bodo izpremenile dvorano v čarobno orientalsko noč.

Šport.

Zimski šport. Prošlo nedeljo je priredil TK Skala smučske tekme, ki so v vseh ozirih dobro uspele. Le doseženi časi niso prvovrstni, vendar pa z oziranjem na slab teren in deževno vreme primeroma jako dobre.

Proga je bila dolga ca. 50 km ter razdeljena na 10 sektorjev, kjer je bila zdravniška postaja, obvezovališče, okrepčilnica in kontrolna postaja. Markacije so bile dobre, rdeče in žolte, kakoršen je bil pač teren. Pred nastopom so se morali podvreči tekmovalci strogi zdravniški preiskavi, kar je popolnoma na mestu. Tekmovalcev je bilo nad 30, a dospelo je na cilj 26, kar je tudi dobro znamenje, ki kaže, da so se nekateri smučarji pripravljali na tekmovalstvo. Poleg civilistov so startali tudi vojaki - oficirji. V svrhu izvedbe te smučske tekme je bilo treba pritegniti k delu večje število oseb, predvsem članov SK Skale samih, ki so vršili svoje delo z veliko ljubeznijo in disciplino. Zdravniško interesantno je dejstvo, da so skoro vsi tekmovalci po tekmovalstvu izgubili od 1-2½ kg na telesni teži. Kljub temu moramo priznati, da je smučanje eno najbolj zdravih športnih panog. Kar velja za plavanje v vročem poletju, to velja za smučanje v čistem zimskem ozračju. Torej pozimi ven iz zaduhlih beznic, kavarn in gostiln, kjer si človek duševno in fizično kvari svoje zdravje!

Domače prireditve. V Zagrebu je gostovala v soboto in v torek, na Svečnico, dunajska Admira, prvorazreden profesionalni klub. Značilno, da igrajo v Admiri povečini delavci, ki uporabljajo svoj prosti čas za vežbanje nogometnega športa. Ševeda dobe za to od klubskega vodstva mesečno primeroma lep honorar, kar pa ne ovirja dejstva, da bi se ne dalo tudi med nami izvežbati dobro moštvo.

Prvi dan je porazila Admira Gradjanskega z 8:2. Napadalna vrsta Zagrebčanov ni bila zmožna doseči boljši rezultat, ker je pozabila na glavno svoj nalog — streljanje.

V torek, v revanžni tekmi, je pa Gradjanski po lepi igri zmagal z 5:1. V moštvu Gradjanskega sta nastopila znana Hajdukova igralca Benič in Bonačić.

Omembe vredno je tudi to, da se je tekmo te zime odigrala tudi tekma delavskih zagrebških klubov proti tamšnjim železničarjem. Priporočljivo bi bilo, da se prirede slične prireditve tudi v Ljubljani. Zatorej na delo!

Trbovlje.

Rudarski shod. V nedeljo, dne 7. februarja t. l. se bo vršil ob pol 4. uri

popoldne v Delavskem domu javen rudarski shod z dnevnim redom: 1. Pravičnik bratovske skladnice in penzije rudarjev, 2. Redukcija delavstva. Govornik s. Stukelj iz Ljubljane. Rudarji, vsi do zadnjega na shod. — Zveza rudarjev Jugoslavije.

Prireditve. Telovadni odsek trboveljske »Svobode« bo priredil v nedeljo, dne 7. febr. v dvorani Delavskega doma maškerado. Igral bo vsem priljubljeni delavski šramel.

Volitve v Del. zbornico. Vsi meščanski časopisi so na vse pretege pisali, kakšen teror uganjajo takozvani socijalistkomunisti. Samega sebe in svojih pristašev pa meščanski elementi niso videli in jih še ne vidijo. Da navedemo samo par stvari, katere so se dogodile pri našem rudniku: Združeni klerikaleci in narodnjaki pa doli do Bernotovcev vsi so denuncirali naše agitatorje in klicali žandarmerijo na pomoč. Samo, da bi splašili naše zaupnike, da ne bi pobirali glasovnic. Vsi naporji pa so bili zaman, ker so bili naši zaupniki natanko informirani, kaj je dopustno in kaj ne, tako da tudi žandarmerija ni mogla konstatirati nobenega nedostatka. Zaslizala je večje število delavcev, ki so oddali glasovnice zaupnikom. Da so pa klerikaleci in orjunaši složni, kadar gre za interese kapitala kateremu verno služijo, se najbolj vidi sedaj pri redukciji delavstva, ko na vso pretego razni pazniki delujejo na to, da se po možnosti odpuste vsi oni, ki so se borili za to, da ostane Delavska zbornica delavska.

Izjava. Podpisani tem potom preključem svoj podpis in kandidaturu na separatistični in razdiralni listi za občinske volitve. Kandidaturo sem podpisal v dobrem mnenju, da je to združena delavska lista, a bil sem prevaran. Vzlic mojemu dvakratnemu opozorilu, da me zbrisejo, me niso hoteli črtati, zato sem bil primoran, da to javno preključem.

Jože Pušnik,
rudar, Loke 324.

Šoštanj.

V Šoštanju se jeze kleriki, ker jim nočejo več njihove ovčke parirati. Pri volitvah v Del. zbornico so celo volili njihovi pristaši za heretične socijaliste. Pravijo, da zaupajo več rdečkarjem kakor črnuharjem; zato da bodo tudi drugič tako volili, kakor tokrat. Tako pač pravijo in kleriki se jeze. — Kakor je videti, napredujejo socijalisti v Šoštanju v zadnjem letu prav lepo. Imamo svoj dom, dobre organizacije. Ustanovili so si naši delavci pred par meseci tudi svojo godbo, ki bo 1. maja že nastopila. Pa pravijo, da ne gre; samo če hočemo gre! — Tudi pri nas so začeli z redukcijo plač in dela; v tovarni

Woschnagga so delavcem plače znižali. Kriza povsod, nikjer na vodilnih mestih pa volje, da se jo omili.

Veselite. V pogledu predpustnih veselje tudi naš kraj ne zaostaja; veselica za veselico. Skoro vsako nedeljo kakšna prireditve; vsak teden nam nanašajo plakati in vabila raznih barv zabave in nas vabijo na popivanje in rajanje, to je veselje. Drugi dan pa vidiš gugačo se postave po ulicah. Tu slišiš »auf biks!«, tam zopet: »Juhuhu!« Tako se pozdravljajo med sabo: Pa še povrh: »Permojkeršenduš; še za en liter« itd. Na drugi strani pa vidiš izstradane žene in otroke. Tudi pri nas, kakor drugod.

Hrastnik.

Odgovarjam na napade »Slovenca« z dne 22. jan. naslednje: »Ni res, da bi bil jaz raznašal glasovnice za volitve v Delavsko zbornico po tovarni. Tudi ni res, da bi bil zahteval, da se mi izročijo po podpisu glasovnice takoj nazaj! Jaz nisem sploh posedoval drugih glasovnic, kakor one za kamnolom in za g. Gorjupa starejšega ter za Franca Wolfa, ki pa mi jih je dal s. Olesčkal, da jih izročim imenovanim. Izvršil sem torej svojo nalogo, nisem jih pa, kakor pravijo po klerikalnih časopisih, zahteval takoj nazaj. Prosim, naj mi dotičnik samo dokaže, koliko sem volilnih glasovnic oropal. Dokler se mi to ne dokaže, smem trditi, da je vse to laž. Dodam naj še, da delavci ne pišemo tako po časopisih, kakor to delajo druge stranke. Za enkrat le toliko hrastniški javnosti v vednost. Č. K.

Črna.

Posebno važno bo v bodoče se interesirati za našega kmeta. Predvsem je treba kmetu ustanoviti zadrugo, ter istemu olajšati njegovo eksistenco. Že lansko leto je občinski odbor sklenil oddajati kmetom semena po znižani ceni. Imel je ta ukrep posebno važnost vsled tega, ker se je s tem omogočilo tudi revnejšim nakup travniških semen in si tako izboljšati svoj pridelek. Tudi umetnih gnojil se je nabavilo kmetom in interesantom po lastni ceni. Kar se tiče umetnih gnojil bo v bodoče šela izkušnja pokazala njihovo pravilno iz-

koriščenje. Tudi glede živinoreje so se napravili prvi poskusi in sicer z čiščenjem pasme. Namerava pa se v tekočem letu kakor je slišati, še v večjem obsegu, kar moramo toplo pozdravljati. Skušaj se torej na en in drug način pospešiti kmetijsko gospodarstvo. Tudi marsikateri, ki še ni imel upanja, da se da to in ono zboljšati, sedaj priznava, da je mogoče dobro delati, če se hoče. Žalostno pa je, da mora ubogi kmet nositi tako visoka davčna bremena, da si marsikateri kljub vsej dobri volji ne more pomagati naprej. Treba bo pač v tem oziru še marsikaj dopovedati našemu kmetu, kar še danes ne razume, pač pa bo v doglednem času prišlo do tega, da bosta kmet in delavec korakala skupno in se borila za svoje pravice. Posebno bo treba, kakor že omenjeno, posvetiti v Mežiški dolini sploh veliko pažnjo na ustanovitve živinorejskih zadrug, potom katere se bo izboljšavala plemenska živinoreja ter s tem doseglo tudi boljši trg za isto. Naši hriboviti kraji niso za poljedelstvo, so pa ugodni za živinorejo, posebno bi se z uspehom dala pospešiti in urediti mlečna produkcija. V Mežici in Črni je močna industrija; zaposlenih je samo pri rudniku okrog 1500 delavcev, ki so večidel navezani na nakup mleka, da ne omenjamo mlečnih izdelkov. Ni pa samo rudnik, je tudi pri lesni industriji zaposlenih precej delavcev, ki so istotako navezani na kupovanje. K organizaciji vsega tega bo morala preiti občina, skušati pridobiti kmeta za zadrugne ideje, ter mu tako pomagati do boljše eksistence. V kolikor nam je znano, je občinski odbor vedno pripravljen v tem oziru pomagati, in treba je le tudi interesantom v tej smeri sodelovati, ter reševati vprašanja, katerih posameznik sam ne more. Korakajmo skupno, delavec podpiraj kmeta in kmet delavca, ker sta oba trpina. Oba si morata služiti svoj borni kruhek v potu svojega obraza in vsled tega spadata tudi oba v delovni razred. Pojdimo složno za ciljem, ki nam kaže boljšo bodočnost. Naša pota so enaka in nič nas ne razdružuje; samo spoznanja je treba.

Širite »Del. Politiko«!

(Stiftenschläger)

z dolgoletno prakso, ki se dobro spoznajo v izdelovanju vseh vrst žebelj. se iščejo za takojšen nastop. Izčrpane ponudbe pod »Stiftenschläger« z zahtevkom plače je poslati na Alo-ma Company, Ljubljana Cankarjevo nabrež. 1.

Naročajte in širite „DEL. POLITIKO“!

Za Hrastnik in okolico iščemo raznašalca za Delavsko Politiko. — Oglasi naj se v Konzumnem društvu rudarjev v Hrastniku. 70

Knjiga

Knafličev »SOCIALIZEM« se kupi. Ponudbe na upravo lista. 85

Za Zagorje

in okolico išče uprava našega lista spretno raznašalce oz. kolporterje. Oglasiti se je pismeno na upravo »Delavske Politike« v Ljubljani. 28

Najcenejša in največja zaloga dvokoles, motorjev, šivalnih strojev, delov in pnevmatik. Otroški vozički različnih vrst po čudovito nizki ceni. Posebni oddelek za popolno popravilo, emailiranje in poniklanje dvokoles, šivalnih strojev i. t. d. Shranijo se preko zime. Pr daja tudi na obroke. Ceniki franco!

„TRIBUNA“ F. B. L.

tovarna, dvokoles in otroških vozičkov LJUBLJANA, Karlovšča cesta šte. 4. 82

Zveza gospodarskih zadrug v Jugoslaviji

F. Z. Z. B. Z.

je revizijska zveza delavskih zadrug v Jugoslaviji.

Sedež: Ljubljana VII. Žibertova ul. v Zadrugnem domu. 8

Poglejte cekine!

V Zlatorog terpentina milu se nahajajo slatniki po 10 frankov.

Zlatorog terpentinov milo je boljše kot navadno milo. Je s terpeninom kemično vezano milo v najbolj učinkoviti topljivi obliki. Dve močnejši čistilni moči sodelujeta in se izpopolnjujeta.

terpentin razkroji milo je izpere!

Učinek Zlatorog terpentinov milu je zato neprekosljiv.

V najkrajšem času se je Zlatorog terpentinov milo priklopilo vsem gospodinjam in vsaki, ki je enkrat prala. Istim ne uporablja več drugega mila.

Da se seznanijo z Zlatorog terpentinovim milom tudi najširši krogi, se od 1. avgusta 1925, v vsak tisočeri komad Zlatorog terpentinov milu vpreša 10 frank-zlatnik, ki med uporabo bliskaje pozdravlja presenečeno gospodinjstvo. Veliko zlatnikov se je do sedaj že našlo. Kupite še danes zlata vredno milo in iščite zlatnik.

